

Salme 47 ..en messiansk salme

af Eskild Skov Særkjær

I min gamle bibel står der følgende som overskrift over denne salme:

"Gud lovprises som al jordens konge, om hvem alle jordens folk skal samles i tilbedelse".

Det er netop det, denne messianske salme handler om. At den er messiansk, betyder, at den handler om Jesus, for det er jo ham, der er den konge, der nævnes i den, og det er ham, som alle jordens folk skal samles om og tilbede, fordi han er deres frelser, konge og Gud. Det er det, vi skal se nærmere på i denne salme.

Inden vi går over til selve teksten i salmen, så skal vi dog først ganske kort se på indledningen i det første vers:

"Til Sangmesteren (eller til korlederen). Af Koras sønner. En salme", vers 1

Her nævnes det ganske kort, at det er Koras sønner, der har skrevet salmen. Vi har tidligere været inde på, hvem de var, og skal derfor kun lige nævne, at de var efterkommere af den Kora, som gjorde oprør mod Moses og mod Gud under ørkenvandringen, et oprør, som sønnerne ikke deltog i. Siden optræder de bl.a. som lovsangsledere, fx i forbindelse med gudstjenesten, men, som vi skal se det om et øjeblik, også i andre situationer.

Lad os nu, efter denne indledning, gå over til selve salmen.

"Alle folkeslag, klap i hænderne, bryd ud i jublende lovsang (ordret: sejrsråb) for vor Gud", v. 2

På dansk kunne det godt se ud til, at der her tales om at lovsynge Gud, og det er heller ikke forkert, for det taler salmen meget om, at vi skal. Men her i vers to står der ikke direkte noget om lovsang i grundteksten, men derimod om sejrsråb. Men, kan man spørge: hvad er det mon for en sejr, der ligger til grund for salmen?

Mange bibelforskere mener, at salmen vistnok er skrevet på baggrund af det, der er omtalt i 1. Krøn. 20, som handler om tiden under den fromme kong Josafat (i Sydriget). Her berettes først, hvordan Israel (igen) var hårdt trængt af Moab, hvis landområde svarer til den nordlige halvdel af det nuværende Saudiarabien, og som på den tid var Israels ærkefjende nr. 1. Denne gang var situationen dog værre end tidligere, idet de havde sluttet sig sammen med bl.a. ammonitterne og edomitterne, som i dag svarer til den sydlige del af Saudiarabien og Jordan. Denne gang ville Israels fjender, ligesom det også er tilfældet i dag, sikre sig, at Israel land og folk blev fjernet fra landkortet, og som der står i teksten, rykkede de da også frem med 'en vældig menneskemængde'.

Da Josafat fik denne efterretning, blev han grebet af stor frygt, og han søgte Herren, og der står videre, at også alle (gudfrygtige) judæere samledes for at søge hjælp hos Herren, v. 4. Og det er så her, at vi har Josafats berømte og til alle tider vigtige bøn:

"Vor Gud, vil du ikke nok holde dom over dem? Thi vi er afmægtige overfor denne vældige menneskemængde, som kommer over os; vi ved ikke, hvad vi skal gøre, men vore øjne er rettet mod dig", 2. Krøn. 20,12.

Josafat forstod til fulde, at kun Gud kunne redde dem ud af deres fjenders hånd. Desværre tror de fleste i Israel i dag, og vel også en stor del af de kristne, at de ved egen kraft kan vinde sejren over

deres fjender, og giver sig selv ære for den. Og dermed får Gud slet ikke den ære, han burde få fra os alle, når han hjælper dem og os.

Men den gudfrygtige Josafat vidste det, og mindede Gud om hans løfter. Og så er det, at der kommer svar fra Gud, hvor han kommer med disse vidunderlige og eviggyldige ord:

“Frygt ikke og forfærdet ikke for denne vældige menneskemængde, thi kampen er ikke jeres, men Guds”, v. 15.

Da Josafat hørte det, skete der tre ting, som fik afgørende betydning for kampen og sejren over fjenderne:

- Josafat og alt folket bøjede sig for Herren og tilbad ham, v. 18.
- Kehatitterne og koraitterne (Koras sønner) stod frem for at lovprise Herren, Israels Gud med vældig røst, v. 19.
- Josafat og folket besluttede derefter at lade sangerne (vel dem, der lige er nævnt) drage foran hæren, og synges lovsange til Gud.

I næste vers læser vi, hvad der så skete:

“Og i samme stund de begyndte med jubelråb og lovsang, lod Herren et baghold komme over ammonitterne, moabitterne og dem fra Se’irs bjerge, der rykkede frem mod Juda, så de blev slået”, v. 23.

Som førnævnt, så blev denne salme efter alt at dømme skrevet lige efter denne sejr; en sejr, som Koras sønner var medvirkende til, da de gik foran hæren og sang lovsange til Gud; og det kan tænkes, at det også var dem, der opfordrede kongen til denne utraditionelle måde at føre krig på. Og da de gik foran hæren, var de om nogen også øjenvidner til Guds underfulde hjælp - og historisk skal salmen derfor ses som en sejrssang eller hyldest til ham, fordi han greb ind og gav dem sejren.

Men, som det også er tilfældet i mange andre salmer, vi har set på, så handler denne salme samtidigt om noget andet, om noget fremtidigt. Det kan man bl.a. se ved, at teksten også her sprænger rammerne for det, der er nævnt om Guds hjælp og frelse i 2. Krøn. 20.

Når salmen indledes med en opfordring til alle folk om at klappe i hænderne og deltage i sejrjubelen, så er det altså vistnok denne historiske hændelse, som danner rammen for den lovprisning, der udfoldes i den. Men da salmen er messiansk, så taler den, så vidt jeg kan se, også om Kristi totale sejr over synden og verden, og om hans folks herlige fremtid. I de næste vers er dette for mig at se tydelig indforstået. GT vidner gentagne om, at Messias vil komme og genoprette alt det, som gik tabt ved syndefaldet, og det inkluderer selvfølgelig også alle folk og folkeslag. Det betyder selvfølgelig ikke, at alle dermed vil bøje sig for ham - som vi ved, vil mange derimod forkaste ham, når de hører budskabet om, at han er ”en konge stor over hele jorden”, som der står i det næste vers.

"Thi Herren, den Højeste, er frygtelig, en konge stor over hele jorden. Han bøjede folkefærd under os og folkeslag under vor fod vers 3-4.

Dengang kunne jøderne ved selvsyn se, hvordan han lagde sine mægtige fjender, der bogstaveligt kom imod dem for at opsluge dem, under sine fødder. Og så greb han ind, og pludselig var de væk. Det vil også ske, når Jesus kommer igen og holder dom over sine mange fjender. For han er ‘Herren, den højeste’, som der står. Som vi ved, bliver Jesus kaldt med Guds store navn Herren i både GT og i NT. For han er selv Gud, som Johannes skriver i prologen til sit evangelium. Og senere citerer han Jesus, som siger: 'den, som har set ham, har set Faderen', John. 14, 9. Jo, det er ham, salmen taler om. Men hvad menes der så med, at han er ‘frygtelig’, et ord, som ofte bliver brugt i bibelen i sin beskrivelse af ham, som er Herren, vor Gud.

Hvordan hænger dette negativ ladede ord sammen med de mange andre positiv ladede, beskrivende ord om Gud? Som når der fx står, at han er barmhjertig, og er kærlighed, og som derfor elsker den

faldne skabning så højt, at han sendte sin Søn. Jeg tror, det betyder det samme, som når hebræerbrevets forfatter skriver, at "det er frygteligt at falde i den levende Guds hænder", 12:31.

Når Jesus kommer igen, står der klart og tydeligt, at han kommer med vrede over dem, som ikke vil vide af ham og hans frelse. Derfor står der skrevet, at 'alle jordens stammer (og folk) skal jamre (sig) ved hans (synlige) komme', Åb. 1:7. Dog lever de og vi stadig i nåden tid, men snart kommer den dag, hvor Jesus kommer igen, dels for at dømme verden, og dels 'til frelse for dem, der bier på ham', som der står i Hebr. 9:26-27. Han gør altså det samme, når han kommer, som han forbilledligt gjorde i kong Josafats dage, og som vi læste i vers 4: "Han bøjede folkefærd under os og folkeslag under vor fod".

I den danske oversættelse ser det ud til, at det, der beskrives, er sket, men der står faktisk: 'Han skal lægge folkefærd under os..'. Dengang, salmen blev skrevet, er det, der beskrives, stadig fremtid. Det, at fjenden skal underlægge sig sejrherren fødder, var et almindeligt udtryk for en total sejr over ham. Et eksempel på dette er, da kong Salomon sendte bud til kong Hiram i Libanon for at få tømmer til at bygge templet, og i den forbindelse sagde han dette til ham om sin fader:

"Du ved, at min far David ikke kunne bygge et hus for Herren sin Guds navn på grund af de fjender, som omgav ham på alle sider, indtil Herren fik lagt dem under hans fødder", 1. Kong. 5:3

Det, salme 47 taler om, handler selvfølgelig først og fremmest om Guds løfter til Israels folk. Kan man så sige, at salmen også handler om os, der er Guds menighed i den nye pagt? Ja, for som der fx står i Ef. 3:6, så har Gud i den nye pagts begyndelse åbenbaret

"den hemmelighed (for den ny pagts troende), at hedningerne er medarvinger, medindlemmede i legemet og meddelagtige i forjættelsen, og alt dette i Kristus Jesus ved evangeliet".

Salmen åbenbarer da også, ligesom GT gør det utallige steder, at Gud ikke kun er Israels Gud, men også er det for alle folk. Det var jo også det, der står i vers 2: Han er 'en konge stor over hele jorden'.

Det betyder selvfølgelig ikke, at alle bliver frelst, men derimod, at alles knæ, selv Guds fjender, alligevel en dag kommer til at bøje sig for Kristus og bekende til Gud Faders ære, at han er Herre, Fil. 2,10, jfr. Salme. 2:9, 1. Kor.15:25. Den tid, der er tale om her, henviser vistnok først og fremmest til tusindårsriget.

Det er til at forstå, at alle skal bøje sig for Kristus, for han er Herre. Men, her i denne salme står der, at de skal bøje sig for os. Hvordan skal det forstås? Den, der kender sin bibel, ved, at Gud har givet de samme løfter givet til dem, som tilhører ham, fx i Åb. 2:27. Her siger han det samme til dem, der sejrer, som der i salme 110 er sagt om ham, nemlig, at 'ham vil jeg give magt over folkeslagene; og med jernspir skal han vogte dem..'. Et andet sted siger han, at de hellige skal være med til at dømme verden, og der står endda, at fredens Gud snart skal knuse Satan under jeres fødder", 1. Kor. 6:2, Rom. 16:20.

Alt dette vil han gøre, fordi vi som hans legeme tilhører ham - og det vil han selvfølgelig også fuldt ud gøre for det jødiske folk, når de engang kommer fuldtalligt med. Da opfyldes det, som er beskrevet i det næste vers:

"Han udvalgte os vor arvelod, Jakob hans elskede stolthed (Gammel oversættelse: 'Jakobs herlighed, hvem han elsker). Sela", vers 5.

Læg mærke til, at her kaldes Jakob, dvs. Israels land og Israels folk, for Guds "elskede stolthed", og han indestår selvfølgelig for, at alt det, han har sagt om dem og til dem, men som endnu ikke er gået i opfyldelse, vil ske en dag. Staten Israels oprettelse i 1948 er et af nutidens store beviser herpå.

Og dog, verset taler ikke kun om noget, der vil ske engang i fremtiden, i 1948. For det, vi lige har læst i vers 5, står i modsætning til forrige vers i datid. Det er sket! - og det kan alle Israels fjender ikke lave om på, selvom de ifølge bibelen og historien ustandselig pønser på det. Det skal ikke lykkes, for Israel er Guds øjsten. Derfor nævnes det da også igen og igen i bibelen, at som Gud engang udvalgte Israels folk, elskede dem og gav dem landet, således er de stadigvæk hans udvalgte folk, og han elsker dem, og i endens bestemte tid skal de føres tilbage til landet, som de skal eje til evig tid.

"Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang", vers 6.

Dette vers (6) taler også om deres frelse, og selvfølgelig også om vores, fordi vi er indpodet på den samme ædle stamme, som er Kristus. Så vidt jeg kan se, peger dette vers på dét, der skete, da sejren var vundet på Golgata. For da skete der det, at han

“udslettede det anklagende skyldbrev med dens lovbestemmelser, det, som var imod os: Han afvæbnende magterne og myndighederne og stillede dem åbenlyst til skue, idet han førte dem i sejrstog ved Kristus”, Kol. 2:14-15.

Hvilken sejr over hans (og vore) fjender! Men der skete noget mere den dag, nemlig det, der poetisk er beskrevet i denne salme med, at 'Han steg op under jubel'. Det er ikke hans himmelfart 40 dage senere, der er tale om her, men derimod om det, der skete i tilknytning til den netop beskrevne sejr over hans fjender. I Ef. 4:8-10 beskrives det på denne måde:

“Han (Jesus) steg op til det høje, bortførte fanger og gav menneskene gaver. Men, i det ord ‘han steg op’, ligger ikke deri, at han først var steget ned til jordens de lave egne? Han, som steg ned, er (altså også) den, som steg højt over alle Himlene, for at fylde alt”, Ef. 4:8-10.

Det, at Jesus steg ned, henviser heller ikke til hans fødsel og jordeliv, for også disse ord henviser til hans totale og fuldbragte sejr på Golgata. For, da skete der dét, at han steg ned i Dødsriget, og bortførte de fanger, som tidligere er døde i troen på, og i forventningen om, deres frelser og (for)løser. For bibelen siger jo, at Jesu død også var for den gamle pagts troende, alle dem, som indtil Jesu fuldbragte værk måtte vente på deres forløsning i Dødsriget, 'i Abrahams skød', som det står i Luk. 16. 6

Som nævnt henviser citatet fra Ef. 4 til denne store altomfattende sejr over synden og djævelen. Når der lige efter står, at han derefter også er ham, 'som steg højt op', eller som der står i salme 47, '..steg op under jubel', så er det det samme, der henvises til. Når han her benævnes 'Gud', er det, fordi han er det! Verset fortsætter med at beskrive, at han 'steg op under hornets klang'. Det horn, der her billedligt er tale om, er det vædderhorn, hvis lyd kunne høres langt væk, når fx en konge i det gamle Israel lod den gjalde for at bekendtgøre sejren over fjenden. Et eksempel på dette er i 1. Sam. 13:3, hvor der står:

“Jonatan slog filistrenes guvernør i Geba ihjel, og det fik filistrene at vide. Saul lod støde i hornet over hele landet, for han sagde: Det skal hebræerne høre!”

På samme måde blev vædderhornet brugt efter Josafats foromtalt sejr over fjenden, som han vandt pga. hans tro på Gud, som havde sagt: ‘Kampen er ikke jeres, men Guds’. De priste derfor ikke kun Gud før og i forbindelse med selve kampen, men også efter, fordi som der står, at ‘Herren havde bragt dem glæde over deres fjender’, 2. Krøn. 20:27. De lovpriste ham endda så meget, at de opkaldte den dal, hvor det skete, for ‘Lovprisningens dal’.

Det er denne glæde over sejren, som nu bliver brugt til at beskrive den glæde, der følger, når vores Herre og Konge har vundet en endnu større sejr. Vi behøver ingen opfordring, men når den alligevel kommer, er det fordi, vi altid skal minde hverandre om det. Det ‘at være frelst’ kan let blive noget så selvfølgelig, at vi nogle gange næsten kan glemme, hvor fantastisk og hvilke velsignelse det er at tilhøre ham. Jo, der er grund til at minde hinanden om at prise ham for alt, at synge for vor konge, som der står i de næste to vers:

"Syng, ja syng for Gud - syng, ja syng for vor konge; thi han er al jordens konge; syng en (lærerig) sang for Gud. Gud har vist, han er folkenes konge, på sin hellige trone har Gud taget sæde", vers 7-9.

I disse tre vers (som vi læste det før i vers 7-9) nævnes det tre gange, at Gud er konge; ikke bare Israels konge, men han er hele jordens konge. I Åb. 19:16 står der endda, at han er kongernes Konge og herrernes Herre. Så stor er han! 'Gud har vist, han er folkenes konge', står der i vers 9, eller mere ordret efter grundsproget: 'Gud regerer over folkene'.

Disse ord kan pege på den tid, som er nu, hvor Jesus er den usynlige konge, som regerer i vore hjerter og liv, og ud over hele jorden. Men, set i sammenhængen ser det dog nærmere ud til, at det peger frem mod Jesu Kristi genkomst, hvor han opretter det fysiske og synlige rige på jorden, som skriften taler så meget om, og regerer over folkene fra 'sin hellige trone'. Det er vistnok den samme trone, der er omtalt som hans herligheds trone i Matt. 25, hvor hans genkomst og dom over nationerne indledes således:

"Men når Menneskesønnen kommer i sin herlighed, og alle englene med ham, da skal han sætte sig på sin herligheds trone. Og alle folkeslag skal samles foran ham, og han skal skille dem fra hverandre, ligesom hyrden skiller fårene fra bukkene", Matt. 25:31-32.

Da sker det fuldt ud, som er nævnt i salmens sidste vers, hvor der står:

"Folkenes stormænd samles (forenes) med folket, der tilhører Abrahams Gud', vers 10.

Ifølge bibelen kommer den dag, hvor jordens stormænd (fyrster og konger), og dermed også alle deres undersåtter, skal forstå, at Gud Herren er Abraham, Isak og Jakobs Gud, og søge ham af hele deres hjerte. Da skal det ord gå i opfyldelse, der siger, at da skal

"..den ene bys indbyggere.. gå til den andens og sige: 'Lad os vandre hen og bede Herren om nåde og søge Hærskarers Herre; også jeg vil med'. Og mange folkeslag og talrige folk skal komme og søge Hærskarers Herre i Jerusalem for at bede Herren om nåde.. I hine dage skal ti mænd af alle folks tungemål gribe fat i en jøde kappeflig og sige: 'Vi vil gå med dig, thi vi har hørt, at Gud er med dig'", Zak. 8:21-23.

Som denne og mange andre tekster i bibelen beskriver det, så vil mennesker ud over hele jorden på den dag søge Herren, Israels Gud, og de vil derfor søge efter det jødiske folk, og lytte til dem, og følge efter dem, fordi de kender ham, som er Vejen, Sandheden og Livet. Allerede nu er jøder og hedningekristne forenede i troen på Jesus, men på den dag, hvor 'folkenes stormænd samles med folket, der tilhører Abrahams Gud', da skal det ord gå fuldt ud i opfyldelse, som siger:

"Ved sit kød (ved sin lidelse og død) afskaffede han (Jesus) loven med dens bud og forskrifter, for at han i sig kunne skabe de to til ét nyt menneske og stifte fred, og bringe begge parter, forenede i ét legeme, forlige se med Gud ved korset, da han ved dette dræbte fjendskabet", Ef. 2:15-16.

Når hele Israel bliver frelst, og modtager deres frelser og konge, så er det ikke kun Israel, der vil blive velsignet derved, og opleve den fred, der følger. Og de vil bringe fredskongens budskab om frelse og fred vil nå ud over hele jorden, og alle folk på jorden vil dermed komme ind under den samme velsignelse som de. Den dag kommer, hvor også folkets stormænd (fyrster og konger) kommer til tro, og i stedet for at hade og forbande det jødiske folk, som mange gør i dag, og altid har gjort, så vil de nu i stedet elske dem og de ønsker at være sammen med dem, fordi de 'tilhører Abrahams Gud'.

Salmen afsluttes med denne understregning og konklusion: 'thi Gud er jordens skjolde (ordret: skjold), højt ophøjet er han'. Hvilke vidunderlige ord: Gud er for evig ophøjet, og dog er han den, der kom ned til os og frelste os fra synden, døden og djævelen. Gennem hele historien har utallige vidnet om, at han hele tiden har været med dem og værnet dem fra alt ondt. Han har virkelig fortjent

ikke bare vores lovprisning, men alle folkeslags lovprisning, og den dag kommer snart, at dette skal ske. På den dag, siger skriften, skal enhver skabning lovprise Himmelens Gud og sige:

"Ham, som sidder på tronen, og Lammet være lov og pris og ære og magt i evighedernes evigheder", Åb. 5:13.

AMEN